

Rozprawa doktorska

pt. „Wpływ właściwości fizykochemicznych na aktywność fotokatalityczną modyfikowanego tantalanu potasu”

Streszczenie

Celem naukowym rozprawy doktorskiej było wyjaśnienie wpływu właściwości fizykochemicznych na aktywność fotokatalityczną modyfikowanego tantalanu potasu pod wpływem promieniowania z zakresu Vis/ UV-Vis w procesach ochrony środowiska i wytwarzania energii. Zastosowanie półprzewodników o właściwościach fotokatalitycznych uważane jest za jedną z efektywnych, ekologicznych i ekonomicznych metod usuwania zanieczyszczeń z wody, ścieków i powietrza oraz produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Na rozprawę doktorską składają się trzy publikacje, które poprzedzone są wprowadzeniem teoretycznym oraz merytorycznym omówieniem każdego z artykułów. Wstęp zawiera informacje na temat tantalanu potasu i możliwości jego modyfikacji oraz mechanizmu fotokatalizy heterogenicznej. Tantalany potasu o strukturze perowskitu (KTaO_3) i pirochloru ($\text{K}_2\text{Ta}_2\text{O}_6$) poddano modyfikacji struktury polegającej na wbudowaniu jonów metalu ziem rzadkich (Y, Yb, Ho, Pr, Er) lub/ i modyfikacji powierzchni polegającej na osadzeniu metalu szlachetnego w postaci nanocząstek monometalicznych (Au, Ag, Pt, Pd, Rh, Ru) lub bimetalicznych (Au/Pt, Ag/Pd, Rh/Ru). Przeprowadzono charakterystykę fizykochemiczną modyfikowanego tantalanu potasu m.in. pod względem właściwości absorpcyjnych, fotoluminescencyjnych, magnetycznych, morfologii, fazy krystalicznej i składu warstwy powierzchniowej. Aktywność i stabilność fotokatalityczną modyfikowanego tantalanu potasu zbadano w reakcji degradacji modelowych zanieczyszczeń organicznych (fenolu i toluenu) i wydzielaniu H_2 (w reakcji fotorozkładu wody z dodatkiem związku organicznego) pod wpływem promieniowania z zakresu Vis/ UV-Vis. Zaprojektowano modele struktur krystalicznych tantalanu potasu (perowskitu i pirochloru) oraz procesów fizykochemicznych (domieszkowania półprzewodnika i adsorpcji cząsteczek O_2 i H_2O). Zaproponowano także mechanizmy wzbudzania modyfikowanego tantalanu potasu w zależności od warunków prowadzenia reakcji fotokatalitycznej. Przeprowadzone badania pozwalają stwierdzić, że poprzez modyfikację struktury lub/ i modyfikację powierzchni tantalanu potasu możemy kontrolować jego właściwości fizykochemiczne, a tym samym wpływać na podwyższenie aktywności fotokatalitycznej.

Słowa kluczowe: fotokataliza heterogeniczna; tantalany potasu; perowskit KTaO_3 / pirochlor $\text{K}_2\text{Ta}_2\text{O}_6$; domieszkowanie metalem ziem rzadkich; fotodepozycja nanocząstek metalu szlachetnego; aktywność fotokatalityczna Vis/ UV-Vis; degradacja zanieczyszczeń; generowanie H_2 .